

"La condició humana ens fa perdedors"

Josep Ballester (Alzira, 1961) ha estat el guanyador del premi Vicent Andrés Estellés de poesia amb 'La mar'. En aquest llibre, l'element marí és aglutinant d'esperança i desesperació.

Ballester sempre s'ha interessat per la pèrdua i la condemna com a formes de literatura. Ja ho va demostrar als seus llibres *Tatuatge* (premi Ausiàs March de poesia l'any 88) i *L'holandès errant* (premi Ciutat de Palma de poesia l'any 94), on aquests conceptes eren les venes dels poemes. Amb *La Mar*, aquest escriptor i professor de Literatura Contemporània a la Universitat de València, s'endinsa de nou en una història lírica de mite i fracàs.

—*Què és La mar?*

—Per a mi és un símbol mític que he utilitzat en una obra contundent, mastegada durant els últims tres anys. En aquest llibre, un perdedor —que no un derrotat— s'agafa a aquest indret mític com una taula de salvació. En definitiva, tot allò que inclou el terme bellesa, però aquest personatge té la sensació que aquesta bellesa pot amagar una trampa. Un atzucac que viu dins de la mateixa mar.

—*Segons el que diu, sembla que aquest poemari té un fil narratiu.*

—Es un text molt construït, pensat, dividit en tres parts que donen cabuda cadascuna d'elles a set poemes. Potser el punt de vista sí que és narratiu. També pense que hi ha molta mala llet al llarg de les seues planes. La mala llet dels qui ho han perdut tot i continuen lluitant.

—*Què li atrau del perdedor com a figura literària?*

—Que d'alguna manera ens representa als homes. És propi de l'ésser, de la condició de la natura humana, que ens fa perdedors. Davant de les circumstàncies i davant moltes vegades de nosaltres mateixos. Hi ha també aspectes propis que m'han abocat a escollir la figura del fracassat. Circumstàncies personals.

—*Què diferencia el perdedor del derrotat?*

—El derrotat no té cap esperança. El perdedor, potser no té esperança però no es rendeix mai.

—*Sota quines influències ha nascut La Mar?*

—Dirigida per moments vitals meus que m'han impulsat a escollir una composició com la d'aquest llibre, barrejada amb una sèrie de lectures. Des de Joan Fuster —sóc de la Ribera i em resulta impossible no sentir-me deixeble seu— a Canetti, Cioran o Baudrillard. La mala llet que comentava abans també es desfil·la en les pàgines de tots aquests autors.

—*Es refereix a un rebuig contra el sistema, contra tot, provocat per un sentit de pèrdua?*



Josep Ballester. Poesia amb punt de vista narratiu.

—No. No hi ha un atac contra aquest sistema en què vivim, tan opressor com qualsevol altre. Hi ha en canvi unes reflexions sobre l'existència. Crec que és un llibre que es pot entendre ací, a Salzburg i a Honolulu. No té a veure immediatament amb el context estricte que ens envolta. No és un llibre circumstancial.

—*La seua relació interna amb la mar com a natura ha estat essencialment mítica?*

—Essencialment sí. Sé de molts poetes que els commouen els paisatges naturals. A mi m'impressionen més els creats per l'home.

—*Un home en condemna. Com l'holandès errant, llegenda que ja vostè analitzava en un llibre anterior del mateix títol, i que perviu a La mar.*

—L'holandès errant és un mite nord-europeu, i conta la història d'un personatge que viatja en un vaixell (l'anomenat "vaixell fantasma" dels contes nòrdics de terror) i és condemnat pels déus a ser immortal, en càstig d'una greu falta. Només pot tornar a terra cada set anys, i per l'amor d'una dona aconsegueix salvar-se. I fer que cada part de la meua obra es divideisca en set poemes hi té relació. En *La mar*, efectivament, equipare l'holandès errant amb l'home comú, perquè tots dos estan empenyats obligatòriament a sobreviure.

—*El seu personatge troba també la redempció. En la mar, una conjunció femenina d'esplendor i misteri.*

—Però que s'empassa els homes sense dubtar-ho.

Joan M. Oleaque